

Saksbehandler: Fabienne Mørch

Vår dato:
10.10.2012
Deres dato:
09.08.2012

Vår referanse:
2012/4838
Deres referanse:

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag
Postboks 4710 Sluppen

7468 Trondheim

Generell uttalelse om føring av fravær på vitnemål i grunnskolen

Utdanningsdirektoratet viser til henvendelse av 9. august 2012 fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, hvor det bes om en avklaring av hva som skal regnes som fravær i grunnskolen.

Med begrepet "fravær" i grunnskolen menes fravær fra den pliktige opplæringen, og gjelder i utgangspunktet ethvert tilfelle der eleven ikke møter på skolen/undervisningsstedet eller til undervisningen.

Det fremgår av forskrift til opplæringsloven § 3-41 første ledd at fra og med 8. årstrinn skal alt fravær føres på vitnemålet. Av bestemmelsens fjerde ledd bokstavene a og b fremgår det at det kan strykes inntil 10 dagers fravær pr. opplæringsår dersom det kan dokumenteres at fraværet skyldes helsegrunner, eller det er innvilget permisjon etter opplæringsloven § 2-11. Det er dessuten en utvidet adgang til å stryke fravær for elever med en funksjonshemming eller kronisk sykdom, jf. § 3-41 femte ledd tredje punktum.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag har stilt spørsmål ved om en situasjon der eleven har møtt på skolen og oppholder seg på skolens område, men ikke deltar i undervisningen grunnet påstand om manglende tilpasning av opplæringen, skal føres som fravær på vitnemålet.

Utdanningsdirektoratet kan ikke uttale seg i slike enkeltsaker, men kan komme med noen betraktninger på generelt grunnlag.

Barn og unge har en rett og en plikt til grunnskoleopplæring, jf. opplæringsloven § 2-1. Barn og unge i opplæringspliktig alder har derfor plikt til å få grunnskoleopplæring, noe som innebærer en plikt til å møte til undervisning på skolen med mindre annet undervisningsopplegg er avtalt. Elevene har imidlertid også en rett til opplæring, herunder opplæring tilpasset deres evner og forutsetninger, jf. opplæringsloven § 1-3. Barn som ikke har eller kan få tilstrekkelig utbytte av det ordinære opplæringstilbudet, har rett til spesialundervisning, jf. opplæringsloven § 5-1. Dersom eleven har fått et vedtak om spesialundervisning basert på tilråding fra PP-tjenesten og i samråd med foreldrene, skal opplæringen organiseres i samsvar med dette vedtaket.

Det følger av opplæringsloven § 13-1 at det er kommunen som har ansvaret for å oppfylle retten til grunnskoleopplæring, herunder påse at eleven får et tilfredsstillende utbytte av opplæringen og om nødvendig, spesialundervisning. Kommunen/skolen har dessuten et oppfølgingsansvar for elever som ikke møter på skolen eller til undervisning, og en føring av fravær der eleven møter på skolen men av ulike grunner ikke greier å delta i den ordinære undervisningen, er etter Utdanningsdirektoratets syn en lite rimelig/uriktig håndtering av situasjonen fra skolens side.

Opplæringsloven § 1-1 første ledd, jf. forskrift til opplæringsloven § 20-1, fastslår at opplæringen i skole skal være i samarbeid med og i forståelse med hjemmet. Siden elever i grunnskolen har opplæringsplikt etter opplæringsloven § 2-1, har også foreldrene et ansvar for at eleven oppfyller sin plikt. Foreldrene har imidlertid også en omsorgsplikt for barnet

Postadresse: Postboks 9359 Grønland, 0135 OSLO	Telefon: +47 23 30 12 00	E-post: post@utdanningsdirektoratet.no	Bankgiro: 7694 05 10879
Besøksadresser: Schweigaards gate 15 B, Oslo Britveien 4, Molde Parkgata 36, Hamar	Telefaks: +47 23 30 12 99	Internett: www.utdanningsdirektoratet.no	IBAN: NO8876940510879
		Org.nr.: NO 970 018 131 MVA	BIC/SWIFT DNBANOKK

etter barneloven § 30. For å ivareta denne omsorgsplikten er det viktig at foreldrene gis informasjon dersom skolen har grunn til å tro at foreldrene ikke er kjent med at eleven ikke er på skolen eller ikke deltar i undervisningen. Skolen skal da varsle foreldrene, jf. forskrift til opplæringsloven § 20-3 fjerde ledd bokstav a. Varslet må gis slik at foreldrene har en mulighet til å gripe fatt i fraværet, og det at foreldrene får informasjon om fraværet til eleven er viktig for å følge opp eleven. Skolen har ansvar for å samarbeide med foreldrene om opplæringen for å skape forståelse for arbeidet som gjøres, og sikre nødvendig oppfølging.

Utdanningsdirektoratet mener derfor at manglende oppmøte til undervisningen i utgangspunktet skal føres som fravær. Fraværet må imidlertid vurderes konkret i hvert tilfelle, og må ses i sammenheng med at skolen/kommunen også har en aktivitetsplikt og et ansvar for å tilpasse opplæringen for elever som ikke fungerer i en ordinær opplærings situasjon.

Vennlig hilsen

Cathrine Børnes
avdelingsdirektør

Fabienne Mørch
rådgiver